

Heikki Paltto

Gaskavahku 20.2.2013

Sámi giellagáldu rahpan

Buorit guldaleaddjit ja giellabargit,

Háldan maiddá Suoma sámedikki bealis rahpat davviriikkalaš sáme giela fága- ja resursaguovddáza ásahanprošeakta, Sámi giellagáldu.

Suoma sámedikkis lea gudni jođihit dán stuorámus riikka rájaid rastti deaddji giellaprošeakta mii lea goassige álggahuvvon. Giittán Sámi parlamentaralaš ráđi dan luohttámuša ovddas, ahte leat ožžon ovddasvástádusa giellaovttasbarggu ođđasit organiseremis go SPR mearridii álggahit prošeavtta jagis 2008. SÁFÁ2-prošeakta leage Suoma sámedikki njunušfidnu dáid čuovvovaš jagiid ja mii leat bidjan olu návccaid dan ovdii ahte dát ollasuvvá.

Dego mii buohkat diehtit, leat visot sáme gielat uhkivuloš gielat. Nuortalaš giela hállit gávdnojit šat vuollel 500, ja stuorámus oassi sis leat badjel 30-jahkásaččat. Anáraš giela dilli lei vel logemat jagi dassái oalle heittot, muhto giellaealáskahttinbarggu geažil lea hálliid mearri lassánan. Balddihahti lea maiddá dat, ahte vaikko davvisáme gielas leat eanemus hállit, de dange sajádat ii leat nu iešalddis čielggas. Julev- ja lullisáme gielaid dilli sulastahtá Suomas hállojuvvon unnit sáme gielaid dili, ja dat leat visot ain vára vuolde jávkát. Mii dárbbasitge jođáneamos lági mielde doaimmaid, ahte min mánát vel čuođi jagi geažisge beasašedje hállat iežaset eatnigiela.

Sávan, ahte dát prošeakta nagodivččii ovttá láchkai nannet ja ovddidit buot sáme gielaid servodagas ja lasihit ovttasbarggu riikka rájaid rastá. Ballun namalassii lea, ahte sáme gielaid terminologii ja sátnevuorka šaddá juohke riikkas nu iešguđetláganin, ahte daid hállit eai šat gulahala gaskaneaset. Dán prošeavtta oktan deháleamos ulbmilin lea easttit ná dáhpáhuvvamis. Lea hui stuorra vuoiu juohke sámediggái, ahte mii oažžut čeahpes olbmuid geat ožžot bargat dán čuovvovaš beannot jagi dušše sin váibmoáššiin, namalassii gielain.

Lean hui ilolaš das, ahte Eurohpa Uniovna dásis leat maiddá morihan sáme gielaid váttis dillái ja sii lea vuoruhan dán prošeakta ja juolludan ruhtadeami prošeaktii. Háldan giitit prošeavtta ruhtadeaddjiid, geat leat oaidnán dárbbu dákkáraš prošeaktii. Ná maiddá sáme gielaid hállit, ja eandalitge nuorat, oidnet, ahte sáme giella lea vejolašvuolta ja ahte sáme giela hálliide gávdnojit bargosajit.

Sávan ahte mii dán prošeakta áigge nagodivččii met oažžut guovddáza bastevažžan ja ahte ovttasbargu rájaid rastá nanosmuvašii maiddá boahhtevuođasge.

Sávan buot buori prošeaktii ja din bargui dás ovddosguvlui.

Giitu!